

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ
ПРАКТИЧНИХ І САМОСТІЙНОЇ РОБИТ

ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІІ (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ,
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 011 ОСВІТНІ, ПЕДАГОПЧНІ НАУКИ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ПЕДАГОПКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Бабченко Наталія Василівна
Біла Церква 2022

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
Кафедра педагогіки, психології та менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Вченою радою
Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти «__» _____ 2022 року
протокол № __

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРАКТИЧНИХ І САМОСТІЙНОЇ РОБИТ
здобувачами вищої освіти II (магістерського) рівня,
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки,
освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи»

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри педагогіки,
психології та менеджменту (протокол
№__ від «__» _____ 2022 року)

Завідувач кафедри

В.С. Кулішов

УДК

Б

Управління якістю освіти: методичні рекомендації до практичних і самостійної робіт для здобувачів вищої освіти II (магістерського) рівня, спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» / [укладач Бабченко Н. В.]. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2022. 23 с.

Рецензенти:

Кулішов В. С. – завідувач кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «УМО» НАПН України, кандидат педагогічних наук, доцент.

Плужник О. В. – доктор філософії в галузі освіта/педагогіка, старша викладачка кафедри документознавства та методики навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі.

Методичні рекомендації для вивчення навчальної дисципліни «Управління якістю освіти» входить до структури комплексного методичного забезпечення якісної підготовки фахівців за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти (БІНПО).

Методичні рекомендації підготовлено з метою формування у здобувачів вищої освіти практичних умінь і навичок із управління якістю освіти, аналізу актуальності процесу забезпечення якості освіти України, аналізу сутності поняття «якість освіти» та характеристики її компонентів, аналізу стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти; формування у студентів умінь творчо аналізувати і критично оцінювати явища та процеси, що відбуваються в системі освіти України.

Методичні рекомендації будуть цікаві магістрантам, науково-педагогічним працівникам, аспірантам.

Рекомендовано до публікації Вченою радою Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (протокол №__ від 00.00.2022).

©БІНПО ДЗВО УМО НАПНУ, 2022

©Бабченко Н. В., 2022

ЗМІСТ

Передмова	4
Практична робота 1 Нормативно-правове забезпечення державної системи якості вищої освіти в Україні.....	8
Практична робота 2 Європейські стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості у вищій освіті (ESG-2015).....	9
Практична робота 3 Запровадження системи управління якістю за стандартом ISO 9000 як один зі способів організації внутрішньої системи забезпечення якості у ЗВО.....	10
Практична робота 4 Акредитація освітніх програм як процедура зовнішнього забезпечення якості вищої освіти в Україні.....	11
Практична робота 5 Особливості критеріїв оцінювання якості освітніх програм під час акредитації Національним агентством.....	12
Індивідуально-дослідне завдання.....	13
Питання для самостійного опрацювання.....	14
Перелік питань винесених на підсумковий модульний контроль.....	15
Перелік питань для підготовки до заліку.....	17
Рекомендована література.....	19

ПЕРЕДМОВА

В сучасних умовах розвитку та реформування системи вищої освіти України зростає увага до її якості як ключового фактора успіху в контексті інтеграції в Європейський освітній простір. Якість освіти стає однією з основних правових і етичних складових реформи в українській системі вищої освіти.

Метою навчальної дисципліни «Управління якістю освіти» є надання здобувачам вищої освіти знань, умінь і навичок із теорії і практики управління якістю освіти, аналізу актуальності процесу забезпечення якості освіти України, аналіз сутності поняття «якість освіти» та характеристика її компонентів, аналіз стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти; формування у студентів умінь творчо аналізувати і критично оцінювати явища та процеси, що відбуваються в системі освіти України.

Завданням навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти ряду компетентностей зазначених нижче:

- Здатність до набуття спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи;
- Здатність до самоосвіти та особистісно-професійного самовдосконалення, до адаптації та діяльності у нових освітніх умовах, до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел з метою особистісно-професійного розвитку;
- Здатність професійно користуватись базами даних, управляти інформаційними потоками з метою знаходження, систематизації, раціонального застосування й поширення інформації, задіяної в наукових освітніх дослідженнях, володіти комп'ютерною та інформаційною культурою;

- Здатність працювати в команді, налагоджувати конструктивну міжособистісну взаємодію з іншими суб'єктами спільної діяльності;
- Здатність аналізувати тенденції розвитку вищої освіти в Україні та світі, розуміти сутність сучасних освітніх теорій і концепцій та приймати на цій основі оптимальні педагогічні рішення, здійснювати професійну діяльність у відповідності з правовими нормами та юридичними документами в галузі освіти, конструктивно вирішувати складні педагогічні ситуації на основі застосування психолого-педагогічних знань, володіти педагогічною технікою і майстерністю, знаходити оптимальні засоби реалізації принципу творчої співпраці між всіма суб'єктами освітнього процесу;
- Здатність до проєктування змісту освіти і навчання за рівнями національної рамки кваліфікацій, до створення інноваційного методичного забезпечення освітнього процесу у вищій школі, до організації освітнього процесу, використовуючи оптимальні педагогічні форми, методи, засоби, технології і методики, адекватного застосування сучасних засобів контролю й оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, володіння основами педагогічної діагностики, педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти;
- Здатність ефективно організовувати освітній процес у закладі вищої освіти на основі знань теорії й практики вищої освіти, моделювання діяльності фахівця, викладання у вищій школі, володіти сучасними методами управління у процесі вирішення освітніх задач і виявлення можливостей для підвищення ефективності викладацької діяльності, реалізувати управлінський процес з використанням інноваційних технологій менеджменту, вдосконалювати систему управління освітньою діяльністю закладу вищої освіти;
- Здатність володіти науковими підходами та прийомами до організації навчально-дослідного процесу у закладі вищої освіти, аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень у сфері

освіти, планувати, організовувати, аналізувати та презентувати результати досліджень;

– Здатність дотримуватися норм безпеки у професійній діяльності, здійснювати психологічну саморегуляцію та вести здоровий спосіб життя у побуті та професійній діяльності, дотримуватися норм педагогічної етики та академічної доброчесності у професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Управління якістю освіти» здобувачі вищої освіти повинні:

Знати:

- процедури моделювання професійної підготовки майбутніх фахівців, конструювання навчальних курсів;
- місце навчальної дисципліни в системі підготовки фахівця та її взаємозв'язки з іншими галузями знань;
- операції аналізу, синтезу, співставлення, порівняння педагогічних явищ і процесів для вирішення різнопланових професійних завдань;
- особливості організації електронного навчання, сучасні цифрові інструменти та ресурси для забезпечення освітнього процесу ;
- технології забезпечення якості освіти, критерії її оцінювання й способи моніторингу;
- правила безпечної праці персоналу вищого закладу освіти.

Уміти:

- розв'язувати складні задачі та вирішувати проблеми, що потребують оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог;
- володіти методологією проектування змісту навчання і технологіями його реалізації відповідно до діагностичних цілей;
- розробляти структуру і створювати складники навчально-методичного забезпечення дисципліни;
- застосовувати ефективні форми організації освітнього процесу на різних етапах його реалізації;

- застосовувати процедури і заходи забезпечення якості навчання та критерії оцінювання освітньої діяльності;
- набувати спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи;
- оцінювати результати наукових досліджень у сфері освіти з використанням сучасних методів науки, інформаційних та інноваційних технологій;
- проводити наукові дослідження, аналіз та узагальнення наукової літератури, організувати психолого-педагогічні експерименти, опрацьовувати результати з застосуванням методів математичної статистики, підведення підсумків;
- усвідомлювати способи і стратегії міжособистісної взаємодії для проєктування особистісно-професійної траєкторії (ПРН 23);
- усвідомлювати, переосмислювати особистісний та професійний досвід;
- проявляти лідерський потенціал та лідерські уміння у вирішенні організаційно-управлінських завдань.

ПРАКТИЧНА РОБОТА №1

Тема: Нормативно-правове забезпечення державної системи якості вищої освіти в Україні

ХІД ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ

1. Підготуйте глосарій за темою роботи.

2. Підготуйтеся до обговорення питань:

1. Забезпечення якості – ключове завдання національної системи вищої освіти.

2. Сутність поняття «якість» та його генеза в сфері вищої освіти.

3. Основні норми законодавства, що спрямовані на забезпечення якості вищої освіти.

4. Складові системи забезпечення якості вищої освіти в Україні.

3. Практичне завдання

Здійсніть аналітичний огляд статей з проблеми розвитку вищої освіти на сучасному етапі та на його основі написати есе на тему «Забезпечення якості вищої освіти України: нормативно-правове забезпечення».

4. Дайте відповіді на запитання:

1. Яким чином здійснюється державне забезпечення якості вищої освіти в Україні?

2. Що таке якість вищої освіти відповідно до нової редакції Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014?

3. З чого складається система забезпечення якості вищої освіти відповідно до нової редакції Закону України «Про вищу освіту»?

ПРАКТИЧНА РОБОТА №2

Тема: Європейські стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості у вищій освіті (ESG-2015)

ХІД ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ

1. Підготуйте глосарій за темою роботи.

2. Підготуйтеся до обговорення питань:

1. Контекст, сфера дії, цілі та принципи Європейських стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості у вищій освіті.

2. Стандарти і рекомендації щодо внутрішнього і зовнішнього забезпечення якості.

3. Стандарти і рекомендації щодо агенцій із забезпечення якості.

3. Практичне завдання:

На основі змістового аналізу Європейських стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості у вищій освіті (ESG -2015) скласти перелік індикаторів аналізу якості вищої освіти до одного із стандартів ESG на вибір.

4. Дайте відповіді на запитання:

1. Що є предметом «Стандартів і рекомендацій (ESG -2015)?

2. Що таке європейський простір вищої освіти?

3. Визначте частини Стандартів забезпечення якості.

4. Що належить до Стандартів і рекомендацій щодо внутрішнього забезпечення якості?

5. Що належить до стандартів і рекомендацій щодо зовнішнього забезпечення якості?

6. Що належить до Стандартів і рекомендацій щодо агенцій із забезпечення якості?

ПРАКТИЧНА РОБОТА №3

Тема: Запровадження системи управління якістю за стандартом ISO 9000 як один зі способів організації внутрішньої системи забезпечення якості у ЗВО

ХІД ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ

1. Підготуйте глосарій за темою роботи.

2. Підготуйтеся до обговорення питань:

1. Поняття системи управління якістю.

2. Стандарт ISO 9000. Історія міжнародних стандартів ISO 9000. Основні положення стандарту ISO 9000.

3. Принципи управління якістю відповідно до МС ISO 9001:2015.

4. Алгоритм побудови і впровадження СУЯ у ЗВО згідно вимог ISO 9001:2015.

3. Практичне завдання.

4. Дайте відповіді на запитання:

1. Дайте визначення поняттю «система управління якістю»

2. Назвіть принципи управління якістю відповідно до МС ISO 9001:2015.

3. Охарактеризуйте стандарт ISO 9001:2015.

ПРАКТИЧНА РОБОТА №4

Тема: Акредитація освітніх програм як процедура зовнішнього забезпечення якості вищої освіти в Україні

ХІД ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ

1. Підготуйте глосарій за темою роботи.

2. Підготуйтеся до обговорення питань:

1. Сутність, мета та завдання акредитації освітніх програм.
2. Етапи проведення акредитації Національним агентством.
3. Прийняття та оскарження рішень про акредитацію. Видача сертифікату в разі позитивного рішення.
4. Акредитація освітніх програм іноземними акредитаційними агентствами та незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти.

3. Практичне завдання

Здійснити аналіз підготовки та етапів проходження процедури акредитації освітніх програм ЗВО.

4. Дайте відповіді на запитання:

1. Розкрийте зміст поняття «акредитація освітніх програм».
2. Якими установами може здійснюватися акредитація освітніх програм відповідно до законодавства України?
3. Який документ регулює процедуру акредитації освітніх програм?

ПРАКТИЧНА РОБОТА №5

Тема: Особливості критеріїв оцінювання якості освітніх програм під час акредитації Національним агенством

ХІД ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ

1. Підготуйте глосарій за темою роботи.

2. Підготуйтеся до обговорення питань:

1. Проектування та цілі освітньої програми.
2. Структура та зміст освітньої програми.
3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання.
4. Навчання і викладання за освітньою програмою.
5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність.
6. Людські ресурси.
7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси.
8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми.
9. Прозорість та публічність.
10. Навчання через дослідження.

3. Практичне завдання.

Проаналізуйте два Критерії (за вибором студента) оцінювання якості освітніх програм.

4. Дайте відповіді на запитання:

1. Що таке Критерії оцінювання якості освітньої програми?
2. В якому нормативному документі визначені Критерії оцінювання якості освітньої програми?
3. Хто може бути залученим до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери?

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента науково-дослідного характеру, яке використовується при вивченні програмного матеріалу навчальної дисципліни і є її окремим заліковим модулем. ІНДЗ сприяє поглибленому вивченню магістрантом теоретичного та практичного матеріалу, формуванню вмінь використовувати знання для вирішення відповідних практичних завдань.

ІНДЗ передбачає підготовку презентації на одну з тем за вибором магістранта. Оцінюється ІНДЗ у 15 балів.

Темати ІНДЗ:

1. Забезпечення якості вищої освіти України : нормативно-правове забезпечення.
2. Ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти.
3. Європейські стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості у вищій освіті (ESG- 2015).
4. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: сутність, структура, повноваження та напрям діяльності.
5. Акредитація освітніх програм як процедура зовнішнього забезпечення якості вищої освіти в Україні.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів є одним з основних способів набуття та засвоєння знань з курсу «Управління якістю освіти». Студенти самостійно опрацьовують питання курсу, що виносяться на самоопрацювання. Перелік питань визначається викладачем і може змінюватись. Форми звіту студентів за результатами самостійної роботи також визначаються викладачем. Контроль самостійного вивчення окремих питань відбувається на основі колоквиумів, контрольних робіт, вибіркового опитування на практичних заняттях, які проводяться викладачем за графіком контролю самостійної роботи студентів.

Теми винесені на самостійне опрацювання студентами:

1. Ліцензування як частина державної системи зовнішнього забезпечення якості вищої освіти.
2. Загальні відомості про стандарти вищої освіти та структуру освітніх програм ЗВО України.
3. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: сутність, структура, повноваження та напрями діяльності.
4. Особливості критеріїв оцінювання якості освітніх програм під час акредитації національним агентством.
5. Незалежні експерти, які здійснюють акредитаційну експертизу освітніх програм у ЗВО

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВИНЕСЕНИХ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий модульний контроль №1

1. Вища освіта України на сучасному етапі та перспективи її розвитку.
2. Якість як основний пріоритет розвитку вищої освіти України на шляху інтеграції в європейський освітній простір.
3. Аналіз феномену «якість» вищої освіти та ключових понять проблеми забезпечення якості вищої освіти.
4. Процедури зовнішнього контролю якості вищої освіти.
5. Освітні послуги, що підлягають процедурі ліцензування у сфері вищої освіти.
6. Європейські стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості у вищій освіті.
7. Стандарти і рекомендації щодо зовнішнього забезпечення якості.
8. Стандарти і рекомендації щодо внутрішнього забезпечення якості.
9. Стандарти і рекомендації щодо агенцій із забезпечення якості.
10. Індикатори якості вищої освіти згідно з європейськими стандартами.

Підсумковий модульний контроль №2

1. НАЗЯВО: сутність, структура, повноваження та основні напрями діяльності.
2. НАЗЯВО як провідна структура в акредитаційній системі України.
3. Акредитація освітньої програми як процедура аналізу забезпечення якості діяльності ЗВО за цією програмою.
4. Європейський досвід забезпечення якості вищої освіти.
5. Критерії оцінювання якості освітніх програм під час акредитації Національним агентством.
6. Експерт з акредитації освітніх програм: порядок відбору, навчання, сертифікації.

7. Права, обов'язки та відповідальність експертів, що проводять акредитаційну експертизу у ЗВО.

8. Роль здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості вищої освіти та основні шляхи їх впливу на означений процес.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ:

1. Забезпечення якості – ключове завдання національної системи вищої освіти.
2. Сутність поняття «якість» та його генеза в сфері вищої освіти.
3. Основні норми законодавства, що спрямовані на забезпечення якості вищої освіти.
4. Складові системи забезпечення якості вищої освіти в Україні.
5. Контекст, сфера дії, цілі та принципи Європейських стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості у вищій освіті.
6. Стандарти і рекомендації щодо внутрішнього і зовнішнього забезпечення якості.
7. Стандарти і рекомендації щодо агенцій із забезпечення якості.
8. Поняття системи управління якістю.
9. Стандарт ISO 9000. Історія міжнародних стандартів ISO 9000. Основні положення стандарту ISO 9000.
10. Принципи управління якістю відповідно до МС ISO 9001:2015.
11. Алгоритм побудови і впровадження СУЯ у ЗВО згідно вимог ISO 9001:2015.
12. Сутність, мета та завдання акредитації освітніх програм.
13. Етапи проведення акредитації Національним агентством.
14. Прийняття та оскарження рішень про акредитацію. Видача сертифікату в разі позитивного рішення.
15. Акредитація освітніх програм іноземними акредитаційними агентствами та незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти.
16. Ліцензування як частина державної системи зовнішнього забезпечення якості вищої освіти.
17. Загальні відомості про стандарти вищої освіти та структуру освітніх програм ЗВО України.

18. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: сутність, структура, повноваження та напрями діяльності.

19. Особливості критеріїв оцінювання якості освітніх програм під час акредитації національним агентством.

20. Незалежні експерти, які здійснюють акредитаційну експертизу освітніх програм у ЗВО.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Анненкова І. Критерії і показники якості освіти у ЗВО. URL: http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2011/8_2011/1.pdf (дата звернення: 05.05.2018).
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. Фінікова, А. Артюхова. Київ. Таксон, 2016. 234 с.
3. Бойченко М. Особливості розвитку культури якості вищої освіти в європейських ЗВО. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2013. № 6 (32). С. 3-10.
4. Василюк А., Танась М. Педагогічний словник-лексикон (українсько-англо-польський). Ніжин : Вид. ПП Лисенко М., 2013. Вид. 2-ге, уточ. й доп. 224 с.
5. Вікторов В. Основні критерії та показники якості освіти. Вища Освіта України. 2006. №1. С. 54-59.
6. Всемирная декларация о высшем образовании для XXI века: подходы и практические меры. URL: <http://www.sde.ru/files/t/pdf/5.pdf>
7. Гелеш А. В. Державна система забезпечення якості вищої освіти: навч. посібник/ А. В. Гелеш. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 180 с.
8. Деякі аспекти впровадження систем менеджменту якості освіти у вузах. Матеріали 4-ї щорічної міжнародної конференції «Розбудова менеджмент-освіти в Україні». URL: <http://www.management.com.ua/be/be024.html>.
9. Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Кремень. Київ. Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
10. Етичний кодекс ученого України. Національна академія наук України, 2009. URL: <http://www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-090415-2-0.pdf>

11. Зельницький А. Якість вищої військової освіти як результат функціонування педагогічної системи в ЗВО. Військова освіта. 2017. № 1 (35). С. 62-69.
12. Золотарьова І., Колісник М. Розвиток системи оцінювання якості вищої освіти у франкомовних країнах Європейського Союзу: досвід Франції та Бельгії. Вища освіта України. 2015. № 4. С. 74-81.
13. Інновації у вищій освіті: глосарій термінів і понять / за ред. І. Артёмова; (уклад. І. Артёмов, А. Шершун, С. П'ясецька-Устич). Ужгород. ПП «АУТДОР–ШАРК», 2015. 160 с.
14. Курило В. Моделювання системи критеріїв оцінки розвитку освіти в регіоні. Педагогіка і психологія. 1999. № 2. С. 35-39.
15. Національний освітній глосарій: вища освіта / за ред. В. Кременя. Київ: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с.
16. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. Міністерство освіти і науки України, Академія педагогічних наук України. URL: <http://www.univd.edu.ua>
17. Паризьке комюніке. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/Новини/2018/06/06/12/paris-communiqueenua2018.pdf>
18. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
19. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). К.: ТОВ «ЦС», 2015. 32 с.
20. Хоружий Г. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти: монографія. Тернопіль. Навч. кн. «Богдан», 2012. 320 с.
21. Шийка О. Категорія якості вищої освіти: теоретико-методологічний аспект. Молодь і ринок. 2016. № 1 (132). С. 138-142.

Додаткова література:

1. Вігченко А. Впровадження системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти як інституційна проблема. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія : Пед. науки. 2017. № 8 (313). Ч. II. С. 6-16.

2. . Золотарьова І., Колісник М. Розвиток системи оцінювання якості вищої освіти у франкомовних країнах Європейського Союзу: досвід Франції та Бельгії. Вища освіта України. 2015. № 4. С. 74-81.

3. Калашнікова С. Забезпечення якості вищої освіти : модель Фінляндії. Вища освіта України. 2012. № 1, додаток 2. Тематичний випуск «Наука і вища освіта». С. 76-90.

4. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145. URL: zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19.

5. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд / Укл: Добко Т., Золотарьова І., Калашнікова С., Ковтунець В., Курбатов С., Линьова І., Луговий В., Прохор І., Рашкевич Ю., Сікорська І., Таланова Ж., Фініков Т., Шаров С.; за заг. ред. С. Калашнікової та В. Лугового. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2015. 84 с.

Інтернет-ресурси:

1. Національна бібліотека України ім. Вернадського:
<http://www.nbuv.gov.ua>

2. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua/

3. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України:
<http://mon.gov.ua/>

